

**Ostrzeżenie o konkursie „Przestrzenie miejskie”
organizowanym przez Biuro Architekta Miasta Łodzi.**

W związku z ogłoszeniem konkursu architektoniczno - urbanistycznego „Przestrzenie Miejskie” niżej podpisani Architekci IARP informują potencjalnych uczestników konkursu o postanowieniach Regulaminu Konkursu, których konsekwencje należy brać pod uwagę podejmując decyzję o udziale w postępowaniu oraz nie rekomenduje udziału w konkursie.

Uzasadnienie.

Należy podkreślić, że podstawą prawną do organizowanego przez Biuro Architekta Miasta w imieniu Urzędu Miasta Łodzi konkursu „Przestrzenie Miejskie” nie jest Prawo Zamówień Publicznych. Zgodnie z zapisami regulaminu, konkurs ma mieć charakter dyskusji nad twórczymi rozwiązaniami i jest konkursem jednoetapowym, studialnym oraz otwartym dla wszystkich w dosłownym tego słowa znaczeniu. Z treści regulaminu konkursu jasno wynika, że celem postępowania konkursowego ma być tanie pozyskanie koncepcji wraz z prawami autorskimi w zakresie praw majątkowych i praw zależnych w całym zakresie, bez ograniczeń. Co jest kolejną, jawną próbą podjętą przez Organizatora wykorzystania potencjału młodych twórców bez pozostawienia im szansy na realizację i rozwój kariery, pozostawiając projekty realizacyjne dla innych, mniej szlachetnych i niekoniecznie związanych z dbałością o jakość przestrzeni, trybów wyboru projektanta.

Ponieważ konkurs ma formułę otwartą i przynależność do Izby Architektów RP nie jest wymagana, szczególnie narażone na niekorzystne zapisy regulaminu są osoby młodsze i studenci.

Z uwagi na fakt, że LOOIA nie wypracowała własnych zasad certyfikacji postępowań konkursowych wskazane jest oparcie się o istniejące dokumenty przygotowane przez odpowiednio Małopolską Okręgową Izbę Architektów - „Certyfikacja postępowań konkursowych” i SARP – Regulamin Konkursów Architektonicznych i Urbanistycznych Stowarzyszenia Architektów Polskich.

Jury.

W składzie sędziowskim konkursu wymienionym w zarządzeniu Prezydenta Miasta Łodzi tylko dwie osoby są czynnymi członkami Okręgowej Izby Architektów. Tylko jedna osoba, pan architekt Marek Lisiak ma doświadczenie w zakresie startowania i uzyskiwania nagród w konkursach architektonicznych. Takie doświadczenie jest niezbędne do oceny prac w konkursie architektonicznym. Pozostała część składu jury, będzie musiała korzystać z doświadczenia innego typu: urzędniczego lub ze ściśle określonych branż, co może skutkować brakiem całościowego spojrzenia na skomplikowaną problematykę. Wyłuskiwanie poszczególnych pomysłów i nazbyt konceptualne podejście wydaje się być drogą, którą Łódź podąża od kilkadziesiąt lat, i która nie prowadzi do tworzenia spójnego obrazu miasta pełnego harmonii i spokoju.

Obydwa przywołane we wstępie kanony zasad konkursowych kładą nacisk na skład jury. Niepokojące jest gdy w warunkach konkursu brak informacji o kwalifikacjach członków sądu, co ma miejsce w przypadku konkursu „Przestrzenie Miejskie” - większość składu sędziowskiego to urzędnicy, zaś przedstawiciele IARP, SARP, PŁ, ASP i TUP w ogóle nie są wymienieni z imienia i nazwiska, są jedynie w treści zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi zaproszeni do zasiadania w sądzie konkursowym, nie ma zatem gwarancji, że wszyscy przyjmą zaproszenie. Ponadto Regulamin konkursu w ogóle nie podaje składu sądu konkursowego, skład sądu znajduje się jedynie w zarządzeniu Prezydenta Miasta Łodzi. W sądzie konkursowym powinno uczestniczyć min. 1/3 niezależnych od Zamawiającego sędziów (w tym przewodniczący). Przewodniczącym sądu jest architekt miasta – urzędnik, z-cą przewodniczącego jest zastępczyni architekta miasta-urzędniczka. Niezależni sędziowie to przedstawiciele wymienionych wyżej organizacji i uczelni, te pięć osób będzie stanowiło 1/3 składu sędziowskiego jedynie pod warunkiem, że wszystkie te organizacje oddelegują swoich przedstawicieli.

Nagrody.

Organizator konkursu oświadcza w regulaminie, że za kwoty nagród nabywa nagrodzone koncepcje oraz, że pomiędzy organizatorem, a uczestnikiem konkursu zostanie zawarta umowa o dzieło na wykonanie koncepcji będącej pracą konkursową. Warunkiem wypłaty nagrody jest zawarcie umowy wraz z przeniesieniem na organizatora konkursu autorskich praw majątkowych w tym wyłącznego prawa do wykonywania praw zależnych i pokrewnych bez zgody autora, wystawienie rachunku, a także przekazanie modelu 3d,

wraz z przekazaniem licencji do obiektów 3d użytych w modelu. W praktyce oznacza to, że organizator konkursu, czyli UMŁ ma prawo nagrodzoną koncepcję w dowolny sposób przetworzyć, zdeformować, wykorzystać fragment łącząc go z innymi rozwiązaniami bez zgody autora, co zostało szczegółowo opisane w paragrafie 3.3 Wzoru umowy załączonej do regulaminu konkursu. Oznacza to również, że UMŁ de facto nie organizuje konkursu, lecz nabywa kilka koncepcji wybranych z większej puli.

Wysokość nagród przewidzianych w konkursie nie zapewnia zwrotu kosztów w wysokości odpowiadającej określonej w warunkach konkursu możliwości wykorzystania przez organizatora konkursu przedstawionych w konkursie idei lub koncepcji i nie jest w odpowiedniej relacji do wysokości normalnie kalkulowanego honorarium dla zadania konkursowego. Jednym słowem wysokość nagród rażąco odbiega od normalnego honorarium, które architekt IARP mógłby uzyskać za podobne zlecenie.

W regulaminie konkursu podano, że nagrodzone projekty zostaną w całości lub części wykorzystane przez miasto Łódź co oznacza zamiar dalszego uprawiania niewłaściwych i szkodliwych dla przestrzeni miasta i środowiska łódzkich architektów praktyk, jakie mogliśmy już obserwować podczas rewitalizacji ulicy Włókienniczej, dla której nawet Zarząd Inwestycji Miejskich proszony o dostęp do informacji publicznej nie jest w stanie ustalić autorstwa projektów koncepcyjnych elewacji wyremontowanych kamienic.

Wg regulaminu SARP nagrody, w tym wyróżnienia oraz zwroty kosztów w konkursie, ich liczba, rodzaj i wysokość powinny odpowiadać treści zadania konkursowego oraz rodzajowi i formie konkursu, a także pozostawać w odpowiedniej proporcji do wysokości średniego honorarium za wykonanie zadania, które stanowi zadanie konkursowe. Z kolei wg zasad przygotowanych przez MPOIA wartość nagród nie powinna znacząco odbiegać od kosztów przygotowania pracy konkursowej, w tym nakładu pracy i koniecznego zaangażowania uczestników konkursu, co ma miejsce w przypadku konkursu „Przestrzenie Miejskie”

Prawa autorskie.

Zamawiający, który zamierza wykorzystać pracę konkursową, złożoną w konkursie ideowym lub jej fragment, jako podstawę opracowania projektowego o charakterze realizacyjnym, powinien w warunkach konkursu zapewnić możliwość współpracy autora tej pracy konkursowej w wykonaniu opracowania projektowego o charakterze realizacyjnym. Treść umowy będącej załącznikiem regulaminu konkursu, której podpisanie jest podstawą

do wypłaty nagród, praktycznie wyklucza wykonanie projektów realizacyjnych przez autorów prac. Tym bardziej, że jeśli zgodnie z załączoną umową, koncepcje i idee zawarte w pracach konkursowych mają być podstawą do postępowań wyboru projektantów w innych trybach, zgodnie z prawem ich autorzy są traktowani jako osoby biorące udział w przygotowaniu poszczególnych specyfikacji przetargowych, co wyklucza ich udział w danym przetargu na prace projektowe. W tej sytuacji, aby pozostawić sobie szansę na wykonanie projektu realizacyjnego lepiej w tym konkursie nie startować.

Treść paragrafu 3 regulaminu konkursowego powinna zwrócić szczególną uwagę potencjalnych uczestników konkursu.

§3.

1. Sprzedający przenosi na Kupującego autorskie prawa majątkowe do rozporządzania i korzystania z przedmiotu Umowy – „Dzieła” i prawa zależne na wskazanych poniżej polach eksploatacji:

...

g) prawa do obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których przedmiot umowy utrwalono przez wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo jego egzemplarzy, zarówno w formie materialnych nośników dokumentacji jak i jego cyfrowej postaci, a także użytkowanie na własny użytek i użytek jednostek związanych z Kupującym w tym miejskich jednostek organizacyjnych i spółek komunalnych oraz partnerowi prywatnemu wybranemu w ramach ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, koncesjonariuszowi wybranemu w ramach ustawy o koncesji na usługi i roboty budowlane, zarówno w formie materialnych nośników przedmiotu umowy, jak i jego cyfrowej postaci, w tym w szczególności dokonywanie czynności wyżej wskazanych w stosunku do całości lub części przedmiotu Umowy, a także ich wszelkich kopii poprzez przekazywanie:

- innym osobom jako podstawę, materiał wyjściowy modelowe rozwiązanie, źródło inspiracji mające służyć jako wytyczne do działań projektowych,

- innym osobom jako podstawę dla wykonania i nadzorowania prac projektowych lub robót budowlanych,

h) używania przedmiotu umowy lub jego fragmentów (części) w przyszłych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych przez Kupującego lub podmioty działające w jego imieniu i na jego rzecz,

i) używania przedmiotu umowy lub jej fragmentów dla realizacji prac projektowych lub robót budowlanych, dostaw lub usług związanych z działalnością Kupującego,

j) wykorzystania przedmiotu umowy w toku opracowywania projektów i opracowań, w tym przez osoby trzecie, w związku z potrzebami Kupującego dotyczącymi budowy, przebudowy, rozbudowy, nadbudowy budynków i obiektów budowlanych, zmiany sposobu użytkowania budynków i obiektów budowlanych, zmiany sposobu zagospodarowania terenu w ramach obszaru objętego zakresem opracowania niniejszego przedmiotu umowy, dla celów dostosowania tych obiektów i terenów do aktualnych warunków, zakresu i programów wykonywania zadań realizowanych przez Kupującego,

k) korzystania z przedmiotu Umowy w całości lub części w związku z potrzebami dotyczącymi wykonania wszelkich innych opracowań zależnych,

...

Mając na uwadze powyższe zagadnienia niżej podpisani Architekci IARP ostrzegają przed uczestnictwem w konkursie „Przestrzenie Miejskie” i informują wszystkich członków IARP, a także pozostałych architektów o potencjalnym ryzyku prawnym i faktycznym udziału w tym konkursie.

Marcin Kokoszkiewicz – Architekt IARP

Barbara Ziemia- Architekt IARP

